

KRITERIJI OCENJEVANJA

PRI PREDMETU SLOVENŠČINA

Kriterije ocenjevanja je oblikoval strokovni aktiv za slovenščino in obsega:

1. Oblike in načini ocenjevanja znanja
2. Minimalne standarde
3. Predvideno število pisnih ocenjevanj
4. Pogoje za doseganje minimalnih standardov
5. Načine opravljanja izpitov

1. Oblike in načini ocenjevanja znanja

V posameznem ocenjevalnem obdobju se znanje preverja in ocenjuje **ustno** in **pisno**.

Pisne ocene dijaki pridobijo s **kontrolnimi nalogami** (razčlemba neumetnostnega besedila, ocenjevanje znanja iz književnosti) in **šolskimi nalogami** (spis, vodene in samostojne interpretacije).

Ustne ocene dobijo z **ustnim odgovarjanjem** na vprašanja iz obravnavane snovi, z **govornim nastopom**.

Ocenjuje se **lahko** tudi **poročila** s kulturnega dne, **plakate**, **skupinsko delo**, **domače branje**, **govorni nastop**, **urejenost zapiskov** ipd..

Za posamezne izobraževalne programe so predvidene naslednje pisne ocene v šolskem letu.

NPI - 1.a OBL, 2.a OBL, - tri do štiri pisne naloge (obvezno dva spisa)

SPI - 1. a MIZ, 1. a PRO – tri pisne naloge (2 šolski nalogi in kontrolna naloga)

- 2. a PRO, 2. MIZ – tri pisne naloge (2 šolski nalogi in ena kontrolna naloga)

- 3. a PRO, 3. a MIZ – najmanj 2 pisni nalogi (najmanj 1 šolska naloga in najmanj 1 kontrolna)

PTI - 1.a EKT, 2.a EKT - 4 pisne naloge

Ustno ocenjevanje je **lahko napovedano ali ne** (vsaka profesorica o tem odloča sama).

Če profesorica v dogovoru z dijakom datum določi vnaprej, in se le-ta napovedanemu spraševanju iz **neopravičenega razloga izogne**, je lahko vprašan v katerikoli od naslednjih ur (velja tudi za dijake s statusom).

Vsak dijak mora pridobiti v šolskem letu **najmanj eno ustno oceno**.

Ustna ocena se vpiše v redovalnico z **modro** barvo, **kontrolne naloge** z **zeleno**, šolske naloge z **rdečo** barvo, **ostalo** (plakati, skupinsko delo, poročila, domače branje, govorni nastop, projekti) pa s **črno**.

2. MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Minimalni standard znanja predstavlja stopnjo znanja, spretnosti, veščine ali kakovosti dosežka, potrebnega za pozitivno oceno oz. zadovoljivo sledenje pri pouku slovenščine.

Minimalni standard znanj za **slovenščino** je določen v naslednjih katalogih znanj:

Za 1.,2.,3., letnik PRO in 1.,2.,3.,letnik MIZ – SPI – Katalog znanja (Določil Strokovni svet R Slovenije za splošno izobraževanje na 99. seji dne 15. 2. 2007.

- * 1. in 2. letnik EKT – PTI – Katalog znanja (Določil Strokovni svet R Slovenije za splošno izobraževanje na 99. seji dne 15. 2. 2007)
- * 1., in 2. letnik OBL – NPI – Katalog znanja (Določil Strokovni svet R Slovenije za splošno izobraževanje na 99. Seji dne 15.2. 2007)

Merila oz. meje za ocene

50 – 62 % = zadostno (2)

63 – 76 % = dobro (3)

77 – 89 % = prav dobro (4)

90 – 100 % = odlično (5)

Če profesorica dijaka pri pisanju pisnih izdelkov ali pri drugih oblikah ocenjevanja znanja zaloti pri uporabi nedovoljenih pripomočkov, prepisovanju oz. drugih kršitvah šolskih pravil ocenjevanja znanja, ga lahko oceni z negativno oceno ali predlaga ustrezen vzgojni ukrep. Če **polovica ali več dijakov** piše pisni izdelek **negativno**, je potrebno snov dodatno utrjevati, se pisanje **enkrat ponovi**, vpišeta pa se obe oceni. (Določena višina meje za ponavljanje nalog ne velja za skupine 6 ali manj dijakov. V tem primeru se negativne ocene vpišejo, analizirajo vzroki za neuspeh, nekaj ur se snov dodatno utrjuje, nato pa se določi rok za popraviljanje rezultatov.) Preverjanje znanja (lahko tudi samo ustno) je pred pisnim ocenjevanjem znanja obvezno, a se ne ocenjuje. **Pisno ocenjevanje znanja** profesorica popravi v **sedmih** delovnih dneh po tem, ko jih dijak odda. Po ocenitvi pisnih izdelkov učitelj omogoči vpogled v pisni izdelek. Učitelj izroči dijaku ocenjene izdelke po **petih dneh** oziroma najpozneje v **tridesetih** dneh po vpisu ocene v redovalnico.

Merila za ocenjevanje pisnih nalog (spisov, esejev, interpretacij)

OCENA	MERILA
odlično (5)	Obravnavanje predpisane snovi je zanimivo, prepričljivo, zrelo, izvirno. Dijak svoje trditve argumentira; obvlada primerjavo, analizo, sintezo in vrednotenje. Zgradba besedila je ustrezna, včasih tudi izvirna. Besedišče je bogato. Dijak obvlada zahtevnejša skladenjska pravila. Napak skoraj ni.
prav dobro (4)	Dijak snov pozna in razume, k predpisani temi pristopi problemsko, pri primerjavi literarnih prvin se opira na gradivo, pa tudi sam zmore priti do samostojnih sklepov (sinteze). Do obravnavane problematike zavzame utemeljeno osebno stališče. Besedilo je kompozicijsko ustrezno členjeno. Ustrezno uporablja strokovne izraze, obvlada tudi pisanje zapleteno zloženih povedi. Njegovo pisno izražanje je tekoče, jasno, logično in jedrnato. Besedilo vsebuje nekaj lažjih jezikovnih napak.
dobro (3)	Vsebina spisa, eseja je povezana s predpisano temo, dijak snov pozna in jo razume, vendar pa obravnava temo večinoma neproblemsko; prevladuje urejena reprodukcija gradiva, so pa tudi poskusi primerjave in analize. Besedilo je ustrezno kompozicijsko členjeno, odstavki so smiselno povezani. Raba strokovnih izrazov ni povsem ustrezna, izražanje pa je

	logično. V besedilu so posamezne slovnične in pravopisne napake, vendar težjih skoraj ni oziroma se ne ponavljajo.
zadostno (2)	Poznavanje snovi je skromno, gre predvsem za obnavljanje vsebine književnih besedil. Zunanja zgradba ne ustreza v celoti notranji, pogoste so ponovitve že povedanega. Besedišče je revno, stereotipno. Precej je jezikovnih napak.
nezadostno (1)	Med vsebino besedila in predpisano temo ni povezanosti. Vsebina besedila je sicer bolj ali manj povezana s predpisano temo, vendar je kakovost ubeseditve na nizki ravni. Besedilo obravnava naslovno temo zelo enostavno, poznavanje snovi je skromno in površno, veliko je nebitvenih podatkov, ni pa pomembnih. Veliko je različnih ali ponavljajočih se pravopisnih ali slovničnih napak. Dijak ne obvlada ali slabo obvlada tvorbo zahtevnejših povedi. Besedilo ni niti vsebinsko niti zunanje ustrezno razčlenjeno.

Merila za ustno ocenjevanje znanja

OCENA	MERILA
odlično (5)	Komunikacija je popolnoma samostojna in ustreza zahtevani nalogi. Dijak se pravilno odziva na pobude oziroma spremembe med pogovorom. Tematiko zelo dobro pozna. Pogovor poteka naravno brez zastojev. Kaže veliko spretnost v poznavanju in rabi jezika. Ima bogato besedišče in obvlada jezik stroke. Izražanje je jasno in tekoče. Izgovor je lep in pravilen.
prav dobro (4)	Komunikacija ustreza nalogi in je v glavnem samostojna. Dijak se pravilno odziva, vendar z manjšo samostojnostjo in prilagodljivostjo. Poznavanje tematike je dobro. Pogovor poteka naravno z občasnimi kratkimi zastoji. Dijak ima nekaj težav pri poznavanju in rabi zahtevnejših slovničnih struktur oziroma pojmov. Pri izbiri splošnega oziroma strokovnega besedišča ima manjše težave. Izraža se v glavnem jasno in tekoče. Pri izgovoru ima nekaj manjših težav.
Dobro (3)	Komunikacija je glede na nalogo primerna, a je le delno samostojna, in omejena na krajše povedi. Dijak razume in zna posredovati bistvene informacije iz naloge in zato potrebuje več časa. Pri pogovoru prihaja do zastojev. Kandidat dela na določenih mestih oblikoslovno-skladenjske napake. Splošno oziroma strokovno besedišče je skromno. Izgovor je zadovoljiv.
zadostno (2)	Komunikacija je možna le v omejenem obsegu. Dijakovo poznavanje snovi je zelo skromno. Za odzivanje na pobude potrebuje več časa. Izraža se s kratkimi povedmi. Pri pogovoru prihaja do pogostih zastojev. Pogoste so oblikoslovno-skladenjske napake. Splošno oziroma strokovno besedišče je zelo skromno. Izgovor je nezanesljiv, a je sporočilo še možno razumeti.
nezadostno (1)	Dijakovo znanje ne omogoča komunikacije. Ne pozna snovi. Na pobude se ne odziva ali pa le delno. Govor je nepovezan in nerazumljiv. Posamezni jezikovni elementi so napačno rabljeni. Splošno in strokovno besedišče je neustrezno. Izgovor je težko razumljiv ali celo nerazumljiv.

Merila za ocenjevanje plakata, predstavitve

Pri izdelavi in predstavitvi plakata se ocenjuje:

USTREZNA VSEBINA

Vsebina ustreza dogovorjeni temi oziroma naslovu plakata. Dijak navede bistvene podatke, jih zna smiselno in nazorno povezati med seboj. Navede tudi uporabljene vire.

Dijak lahko dobi 3 točke (popolno), 2 točki (delno), 1 točka (nepopolno).

IZVIRNOST

Dijak je pri izdelavi plakata uporabil lastno izvirnost in ustvarjalnost in ne zgolj učiteljeve predloge.

Dijak lahko dobi 3 točke (popolno), 2 točki (delno), 1 točka (nepopolno).

OBLIKA

Črke so dovolj velike, da se lahko besedilo prebere tudi z večje razdalje, oblikovano in izdelano je natančno, pregledno, slovnično pravilno.

Dijak lahko dobi 3 točke (popolno), 2 točki (delno), 1 točka (nepopolno).

PREDSTAVITEV PLAKATA

Dijak govori samozavestno, prosto, brez pomožnega besedila, nazorno razloži vsebino plakata in odgovori na dodatna učiteljeva ali sošolčeva vprašanja v zvezi z vsebino plakata. Zna vzpostaviti stik s poslušalci, pazi tudi na nebesedno sporazumevanje (mimika obraza, gibe telesa).

Dijak lahko dobi 3 točke (popolno), 2 točki (delno), 1 točka (nepopolno).

JEZIK

Dijak govori tekoče, glasno, razločno, primerno hitro, brez mašil, upošteva pravorečna pravila jezika.

Dijak lahko dobi 3 točke (popolno), 2 točki (delno), 1 točka (nepopolno).

ODDAJA PLAKATA

Dijak prinese izdelek pravočasno (dobi 3 točke), naslednjo uro (2 točki), teden dni po dogovorjenem roku (1 točka).

Možno število točk je 18.

Točkovnik je naslednji:

ŠTEVILO TOČK	OCENA
18, 17	odlično (5)
16, 15, 14	prav dobro (4)
13, 12, 11	dobro (3)
10, 9	zadostno (2)

3. POGOJI ZA DOSEGANJE MINIMALNEGA STANDARDA ZNANJA

Potrebni **pogoj za doseganje minimalnega standarda** so **pozitivne ocene** pisnih in **ustnih** ocenjevanjih standardiziranih vsebin oz. popravah teh ocenjevanj v šolskem letu.

Popravljanje negativne ustne ocene iz tekoče snovi je možno **celo ocenjevalno** obdobje, **razen zadnjih 14 dni** pred konferenco in mora biti v dogovoru z učiteljem.

Popravljanje nedoseženih minimalnih standardov znanja

Dijak, ki v **1.** ocenjevalnem obdobju ni ocenjen pozitivno, ga lahko v **2.** ocenjevalnem obdobju doseže po naslednjem postopku:

- Ob zaključku ocenjevalnega obdobja skupaj s profesorico določita datum za popravljanje, ki pa je omejen na **štirinajst dni po konferenci**.
- Če je dijak ob dogovorjenem dnevu popravljanja **odsoten**, popravlja oceno takoj **naslednjo uro**, razen v izjemnih okoliščinah (bolezen,...).
- Če je dijak na dogovorjeni dan spraševanje **odklonil**, se v Lopolis vnese oznako **ni pristopil**.
- Dijak ima še **drugo možnost** popravljanja ocene, če se javi v **roku treh tednov** po prvem neuspešnem popravljanju in po predhodni **najavi** profesorici (vsaj eno uro vnaprej).
- **Tretjo možnost** ima dijak še **prvi teden po prvomajskih počitnicah** po predhodni najavi profesorici.

Zaključevanje ocen

Pri zaključevanju se upoštevajo vse ocene, vpisane v redovalnico.

Glede na 18. člen Pravilnika o ocenjevanju ima dijak pozitivno končno oceno:

- če je pozitivno ocenjen v obeh ocenjevalnih obdobjih in je pridobil vse potrebne ocene;
- če je pridobil vse potrebne ocene in če so ocene šolskih in kontrolnih nalog pozitivne; po presoji učitelja je lahko ena pisna ocena negativna;
- če je popravil nzd iz 1. ocenjevalnega obdobja in je pozitivno ocenjen v 2. ocenjevalnem obdobju.

Končna pozitivna ocena je odvisna od aritmetične sredine pridobljenih ocen, in sicer

Povprečna ocena	Zaključena ocena
1,5 – 2,4	zadostno (2)
2,5 – 3,4	dobro (3)
3,5 – 4,4	prav dobro (4)
4,5 – 5	odlično (5)

Dijak ima negativno končno oceno:

- če ni pridobil vseh potrebnih ocen;
- če je pozitiven v 1. ocenjevalnem obdobju in negativen v 2. ocenjevalnem obdobju oziroma če ni popravil nzd za 1. ocenjevalno obdobje in je v 2. ocenjevalnem obdobju pozitiven;
- če 1 ali več šolskih/kontrolnih nalog ni pozitivnih.

V izjemnih primerih (npr. daljša bolezenska odsotnost – več kot mesec dni) se zaključevanje prilagodi dijaku.

4. NAČINI OPRAVLJANJA IZPITOV

Vsi dijaki, ki imajo zaključeno nezadostno oceno, opravljajo popravni izpit v celoti.

4.1. Popravni izpit za dijake PTI

Izpit se sestoji iz pisnega in ustnega dela.

Izpit traja 90 minut.

Dijak napiše interpretacijo umetnostnega besedila in razčlenjuje ter tvori neumetnostno besedilo. Pisni nalogi se ocenita točkovno. V junijskem roku mora dijak vsaj eno nalogo opraviti pozitivno, da lahko pristopi k ustnemu izpitu. V jesenskem roku tega pogoja ni.

Ustni del izpita

Dijak ima 15 minut časa za pripravo na vprašanja. Izpit traja 20 minut.

Učitelj sestavi listke s tremi vprašanji iz snovi iz tekočega letnika. Snov lahko zajame samo književnost ali samo jezik ali pa oboje; vprašanja lahko zajemajo tudi snov govornih nastopov.

Izpitna vprašanja in naloge sestavijo članice aktiva za slovenščino, oceno pa oblikuje spraševalec in ocenjevalec s članoma komisije.

Dijak lahko listič enkrat zamenja.

Posamezni deli popravnega izpita imajo v skupni oceni naslednje deleže:

- interpretacija 30 %
- razčlemba in tvorba neumetnostnega besedila 30 %
- ustna ocena 40 %

Skupna ocena se izračuna po točkovniku:

Ocena	%
nzd (1)	0–49
zd (2)	50–62
db (3)	63–76
pdb (4)	77–89
odl (5)	90–100

4.2 Popravni izpit za dijake srednjega poklicnega izobraževanja NPI in SPI

Izpit sestavljata pisni in ustni del.

Pisni del izpita

Izpit traja 60 minut.

Dijak lahko piše ali doživljajski spis ali vodeno interpretacijo ali razčlemba neumetnostnega besedila. Naloga je pozitivna, če je ocenjena vsaj z oceno zadostno.

Ustni del izpita

Dijak ima 15 minut časa za pripravo na vprašanja. Izpit traja 20 minut. Učitelj sestavi listke s tremi vprašanji iz snovi iz tekočega letnika. Snov lahko zajame samo književnost ali samo jezik ali pa oboje; vprašanja lahko zajemajo tudi snov govornih nastopov.

Izpitna vprašanja in naloge sestavijo članice aktiva za slovenščino, oceno pa oblikuje spraševalec in ocenjevalec s članoma komisije.

Dijak lahko listič enkrat zamenja.

POTEK PREDMETNEGA IZPITA IZ PREDMETA SLOVENSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST

Izpit sestavljata pisni in ustni del.

Pisni del izpita

Pri pisnem delu rešuje dijak test iz književnosti (50%) in jezika (50%). Pri pisnem delu mora doseči vsaj polovico točk posameznega dela testa, da lahko pristopi k ustnemu delu izpita.

Ustni del izpita

Pri ustnem delu odgovarja dijak na tri vprašanja:

- vprašanje iz književnosti
- vprašanje iz jezika in sporočanja
- vprašanje iz pravopisa

Ustni del je pozitiven, če izpitna komisija oceni odgovore vsaj z oceno zadostno.

Končno oceno oblikuje izpitna komisija ob oceni ustnega dela in ob podani pisni dokumentaciji.

POTEK ZAKLJUČNEGA IZPITA

Zaključni izpit iz slovenskega jezika je sestavljen iz pisnega in ustnega dela.

Naloge za pisni in za ustni del izpita sestavi aktiv učiteljev slovenščine na šoli.

Pisni del

Pisni del vključuje:

- branje/poslušanje neumetnostnega (strokovnega/uradovalnega) besedila (približno 400 besed),

- pisno razčlenjevanje tega besedila,
- tvorjenje (pisanje) neumetnostnega (uradovalnega) besedila.

Ustni del

Ustni del izpita obsega:

- zagovor pisnega dela izpita,
- pogovor o prebranem književnem besedilu: ob odlomku na izpitnem listu in o književnem besedilu za domače branje.

Na izpitnem listku so:

- navodilo, naj kandidat svoj pisni izdelek zagovarja (kopija kandidatovega pisnega izdelka je priloga);
- navodilo, naj kandidat izrazi in utemelji svoje razumevanje odlomka književnega besedila;
- navodilo, naj kandidat izrazi svojo bralno izkušnjo ob književnem besedilu domačega branja.

Za ustni del izpita pripravi izpraševalec najmanj 30 listkov z vprašanji ali 5 več, kot je dijakov. Izpitna vprašanja morajo ostati tajna, dokler si kandidat ne izbere listka z vprašanji.

Kandidat lahko listek enkrat zamenja, kar ne vpliva na oceno.

Poleg listka dobi še besedilo ali odlomek besedila, ki ga pred izpitno komisijo tudi glasno prebere.

Kandidat odgovarja na vprašanja z listka. Izpraševalec lahko postavlja kandidatu dodatna vprašanja, s katerimi se razčlenjujejo vprašanja z listka.

Listki z vprašanji, na katere so kandidati že odgovorili, se izločijo. Med opravljanjem ustnega izpita enega kandidata se lahko pripravlja naslednji kandidat.

Trajanje izpita

Pisni del izpita obsega 90 minut.

Ustni del izpita traja do 20 minut. Kandidat ima pravico, da se na ustnem delu izpita 20 minut pripravlja na odgovor.

Vrednotenje in ocenjevanje

Pisni izpit ovrednoti učitelj, ki je kandidata poučeval. Ustni izpit kandidat opravlja pred komisijo, izpraševalec oziroma ocenjevalec je praviloma učitelj slovenščine, ki je kandidata poučeval v zaključnem letniku.

Merila za ocenjevanje pisnega izdelka (= 50 točk)

1. razčlemba prebranega/poslušanega besedila (25 točk)
2. pisanje neumetnostnega besedila (25 točk)
  - sestava besedila: pomenska
  - pragmatična

besedno-slovnična

tvarna

Merila za vrednotenje ustnega izpita (= 50 točk)

Jezik (15 točk)

- zagovor pisnega dela
  - utemeljevanje svojih rešitev (5 točk)
  - popravljanje napak (5 točk)
  - utemeljevanje popravkov (5 točk)

Književnost (30 točk)

- izražanje razumevanja odlomka književnega besedila in utemeljevanje razumevanja – 15 točk
(10 točk razumevanje, 5 točk utemeljevanje)
- pogovor o bralni izkušnji (doživljanje in vrednotenje) besedila domačega branja – 15 točk
(5 točk doživljanje, 5 točk vrednotenje, 5 točk utemeljevanje)

Kultura dialoga (5 točk)

- aktivno sodelovanje v pogovoru in upoštevanje govornega položaja (tudi raba ustrezne socialne zvrsti, obvladanje knjižne izreke) (2 točki)
- tvorjenje razumljivega in jezikovno pravilnega besedila (3 točk)

Schema izpita

ZGRADBA	TRAJANJE	MOŽNO ŠTEVILO TOČK	DOSEŽENO ŠTEVILO TOČK
PISNI DEL	90 minut	50	
Razčlemba prebranega/poslušane neumetnostnega besedila		25	
Pisanje neumetnostnega besedila		25	
USTNI DEL	20 minut	50	
Zagovor pisnega dela		15	
Razumevanje prebranega odlomka književnega besedila, utemeljevanje		15	
Doživljanje in vrednotenje književnega besedila domačega branja, utemeljevanje		15	
Upoštevanje kulture dialoga		5	

September, 2014

Slovenistični aktiv: Andreja Devjak in Vanja Novak